

*การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

นิรมล ศรีสุข^{1*} วิไลวรรณ พรหมสีใหม่² นเรศ ชันธีระ³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

*Corresponding author e-mail: niramol.sg66@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา (3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตัวอย่างจำนวน 254 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน และครู 239 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 แบบคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบความแตกต่างของ Scheffe' วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; การควบคุมภายในสถานศึกษา; อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

* Received: 2025-07-29, Revised: 2025-09-08, Accepted: 2025-10-01

Internal Control Management Of Educational Institutions Under The Office Of Vocational Education, Ubon Ratchathani.

Niramol Srisuk^{1*} Wilaiwan Promseemai² Narech Khantaree³

³Student in Master of Education Program in Educational Management
Ubon Ratchathani Rajabhat University

²Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

³Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: niramol.sg66@ubru.ac.th

ABSTRACT

The objective of this research is to (1) study the current situation of internal control management in educational institutions under the Office of Vocational Education, Ubon Ratchathani Province (2) comparison of internal control management of educational institutions under the Office of Vocational Education, Ubon Ratchathani Province, classified by position, work experience and size of educational institutions (3) study of internal control management guidelines of educational institutions under the Office of Vocational Education, Ubon Ratchathani Province. The sample consists of 254 people, consisting of 15 school administrators and 239 teachers, selected by stratified proportional sampling. Two research instruments were used: a 5-point rating scale questionnaire with 50 items, with a reliability of 0.98 for the whole questionnaire, and a semi-structured interview. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, and a test of pairwise differences using the Scheffe' difference test. Content data was analyzed.

Keywords: Internal Control Management; Internal control in educational institutions; Vocational Education in Ubon Ratchathani;

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อให้ฐานะการเงินการคลังมีเสถียรภาพมั่นคงและยั่งยืน โดยกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการการคลัง งบประมาณ วินัยรายได้ รายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การรับทรัพย์สิน เงินคงคลังและหนี้สาธารณะ ดังนั้น จึงได้กำหนดพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งการควบคุมภายในถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพประหยัด และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ความสิ้นเปลือง ความสูญเปล่าของการใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริต (กระทรวงการคลัง, 2563)

ในปัจจุบัน อิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี มีส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ทุกองค์กร ต้องมีการปรับปรุงการบริหารงานเพื่อความอยู่รอดและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การควบคุมภายในจึงเป็นเครื่องมือด้านการจัดการประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาช่วยในการบริหารงานด้านการเงินขององค์กร ได้แก่ การรับเงิน การจ่ายเงิน เป็นต้น เนื่องจากหากองค์กรมีระบบการควบคุมภายในไม่เหมาะสม ขาดระบบการจัดการที่ดีหรือไม่มีการกำกับดูแลที่ดี ทำให้มีโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานในหน่วยงานมากขึ้น ดังนั้นการควบคุมภายใน จึงมีบทบาทสำคัญต่อองค์กร เพราะการควบคุมภายในที่ดีจะช่วยก่อให้เกิดความมั่นใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ของการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน นโยบาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับและคำสั่งต่างๆ ขององค์กร การควบคุมภายในจึงมีบทบาทมากต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรใช้ทรัพยากรทุกประเภทได้อย่างคุ้มค่า ป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการทุจริต และความผิดพลาดในการดำเนินงานของผู้บริหารหรือบุคลากรในองค์กรที่อาจจะสร้างความเสียหายให้แก่องค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ อีกทั้งการควบคุมภายในยังช่วยป้องกันและรักษาทรัพย์สินขององค์กร และช่วยให้การปฏิบัติงาน ในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งป้องกัน หลีกเลี่ยง หรือลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุดระบบการควบคุมภายใน จึงมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก (รุ่งนกร ชันทีท้าวและดร.นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์, 2565)

ซึ่งปัญหาการขาดการควบคุมภายใน ถ้าสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพจะเป็นรากฐานสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ แต่ถ้าเมื่อไรสถานศึกษาได้ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลอาจนำไปสู่การทุจริตทางการเงิน เช่น การยกยอกเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่โปร่งใส หรือการรับสินบนการประพดมิชอบอื่นๆ เช่น การใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษาในทางมิชอบ หรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่การขาดระบบการรายงานและการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้การบริหารจัดการขาดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ยาก การตัดสินใจที่ไม่มีหลักเกณฑ์หรือไม่เป็นธรรม อาจนำไปสู่ความขัดแย้งและความไม่ไว้วางใจการควบคุมภายในที่อ่อนแอ ทำให้เกิดความเสียหายต่อการสูญเสียทรัพยากร ทั้งทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นๆ การบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบ อาจทำให้เกิดการสิ้นเปลืองและไม่คุ้มค่าต่อปัญหาทางการเงินและการบริหารจัดการที่เกิดขึ้น จนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรในบรรยากาศที่ไม่โปร่งใสและขาดความไว้วางใจ ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากร และความตั้งใจในการเรียนรู้ของนักเรียนและการขาดการควบคุมภายในที่เหมาะสม ทำให้สถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาทางกฎหมายในอนาคต ดังนั้นถ้าสถานศึกษาขาดระบบการควบคุมภายในที่แข็งแกร่ง ปัญหาต่างๆ จะตามมา ส่งผลกระทบต่อทั้งนักเรียน บุคลากร และภาพลักษณ์ของสถานศึกษาโดยรวม (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังที่กล่าวมา ทางผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน ในการจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 และนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้มีความรู้ ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในปัจจุบัน อันจะส่งผลต่อการบริหารจัดการการควบคุมภายใน ให้การบริหารจัดการนั้นประสบความสำเร็จและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

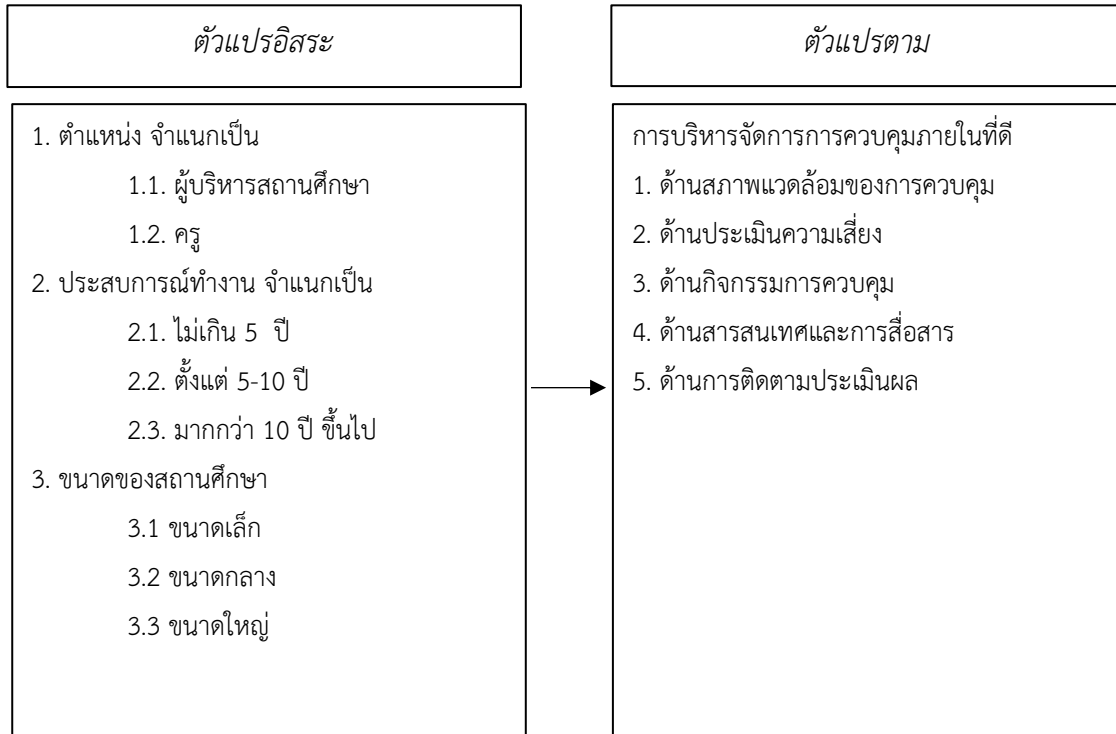
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 741 คน จาก 9 สถานศึกษา จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 42 คน ครู 699 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567)
 - 1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 9 สถานศึกษา จำนวน 254 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 15 คน ครู 239 คน กำหนดตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนและได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบ่งชั้นภูมิ ด้วยวิธีการสุ่มเป็นระดับชั้นอย่างมีสัดส่วนตามสัดส่วนของประชากร (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567)
2. กลุ่มเป้าหมาย
เป้าหมายในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบ

เจาะจงจากผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

4.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วเลือกคำถามตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ตอนที่ 3 แบบสอบถามชนิดปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดวัน เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามชนิดปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาแบบการพรรณนา

2. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา และข้อเสนอแนะแนวทางที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาแบบการพรรณนา

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุดคือ ด้านการติดตามและประเมินผล รองลงมาคือด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม

การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S	การแปลผล	ลำดับค่าเฉลี่ย
ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	3.92	0.79	มาก	5
ด้านประเมินความเสี่ยง	3.99	0.68	มาก	4
ด้านกิจกรรมการควบคุม	4.07	0.63	มาก	3

การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S	การแปลผล	ลำดับ ค่าเฉลี่ย
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	4.15	0.63	มาก	2
ด้านการติดตามและประเมินผล	4.20	0.59	มาก	1
รวม	4.07	0.60	มาก	

2. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม, ด้านประเมินความเสี่ยง, ด้านกิจกรรมการควบคุม, ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การบริหารจัดการการควบคุมภายใน ของสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		t	p
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	4.67	.23	3.87	.78	10.01**	.00
ด้านประเมินความเสี่ยง	4.69	.27	3.95	.68	8.82**	.00
ด้านกิจกรรมการควบคุม	4.60	.44	4.04	.63	4.55**	.00
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	4.57	.46	4.12	.63	3.50**	.00
ด้านการติดตามและประเมินผล	4.66	.35	4.18	.59	4.89**	.00
รวม	4.64	.31	4.03	.60	6.70**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	2	66.37	33.19	90.95**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	91.58	.36		
	รวม	253	157.96			
2. ด้านประเมินความเสี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	2	38.49	19.24	59.78**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	80.80	.32		

การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
	รวม	253	119.29			
3. ด้านกิจกรรมการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	2	29.46	14.73	50.40**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	73.35	.29		
	รวม	253	102.82			
4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	42.36	21.18	89.28**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	59.54	.23		
	รวม	253	101.91			
5. ด้านการติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	15.63	7.81	26.92**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	72.87	.29		
	รวม	253	88.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	36.01	18.00	79.06**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	57.16	.22		
	รวม	253	93.18			

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	2	40.52	20.26	34.30**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	117.44	.46		
	รวม	253	157.96			
2. ด้านประเมินความเสี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	2	26.53	13.26	35.90**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	92.76	.37		
	รวม	253	119.29			
3. ด้านกิจกรรมการควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	2	17.58	8.79	25.88**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	85.24	.34		
	รวม	253	102.82			
4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	21.83	10.91	34.22**	.00

การบริหารจัดการการควบคุม ภายในของสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม	251	80.07	.31		
	รวม	253	101.91			
5. ด้านการติดตามและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	8.83	4.41	13.92**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	79.67	.31		
	รวม	253	88.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	21.18	10.59	36.93**	.00
	ภายในกลุ่ม	251	71.99	.28		
	รวม	253	93.18			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี จากคำถามปลายเปิดของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม

ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและแผนควบคุมภายในที่ชัดเจน พร้อมจัดตั้งคณะกรรมการที่มี
ความรู้หลากหลายเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และกำหนดหน้าที่บุคลากรให้ชัดเจนลดความ
ซ้ำซ้อนควรเผยแพร่นโยบายให้บุคลากรรับทราบและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความรู้สึกร่วม
เจ้าของและความร่วมมือในการดำเนินงานพร้อมทั้งจัดให้มีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุง
กระบวนการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน

3.2 ด้านประเมินความเสี่ยง

ผู้บริหารควรส่งเสริมการประเมินความเสี่ยงอย่างมีส่วนร่วม โดยจัดประชุมวิเคราะห์ร่วมกับ
บุคลากรเพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและแม่นยำ มีการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ พร้อมจัดตั้งทีม
วิเคราะห์และใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการพิจารณาความคุ้มค่าและแนวทางแก้ไข รวมถึงติดตามและ
ปรับปรุงระบบควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบและรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

3.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม

ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน พร้อมจัดทำคู่มือ
หรือระเบียบปฏิบัติที่ทุกคนเข้าใจและยึดถือร่วมกัน มีการตรวจสอบและบันทึกผลการดำเนินงานอย่าง
สม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการทุจริตและประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน การดำเนินงานต้องอยู่

ภายใต้ระเบียบและกฎหมาย เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ข้อมูลและสื่อสารอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนส่งเสริมการใช้สารสนเทศในการตัดสินใจและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาระบบควบคุมภายในให้ทันสมัย โปร่งใส และสอดคล้องกับยุคดิจิทัล

3.5 ด้านการติดตามและประเมินผล

สถานศึกษาควรกำหนดมาตรการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริหารเป็นไปตามแผนและโปร่งใส นำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามผล พร้อมตรวจสอบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่กำหนดควรจัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลเพื่อปรับปรุงระบบควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล โดยได้นำผลการวิจัยหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและตำราทางวิชาการมาอภิปรายและสนับสนุนประกอบผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยคือ ด้านการติดตามและประเมินผล, ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร, ด้านกิจกรรมการควบคุม, ด้านประเมินความเสี่ยง และด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารในสถานศึกษา มีการวางแผนการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา โดยยึดกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รลา ทรัพย์เจริญไวยทย์ และอมรรัตน์ สนั่นเสียง (2560) ศึกษาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นวลลักษณ์ นาสมตริก (2563) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมภายในของสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของ สถานศึกษา จากผลการวิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้มีบทบาทที่สำคัญต่อการวางแผนและกำหนดนโยบายต่างๆในการบริหารจัดการ ส่วนครุมนั่งเน้นที่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องจนขาดความยืดหยุ่น ทำให้การแสดงความคิดเห็นที่ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ สารเศวต (2559) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทาง ในการดำเนินการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ร้อยเอ็ด พบว่าปัญหาในการดำเนินการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการควบคุมภายในของ สถานศึกษา ที่มีตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรรา คำอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของ สถานศึกษา ตามตำแหน่งแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้มีตำแหน่งสูงมีการงานทั้งในงานบริหาร และ การปฏิบัติงานเป็นจำนวนมากทั้งการกำหนดกรอบนโยบาย สร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน ต่างๆ เวลาที่จะมาลงในรายละเอียดของเรื่องขั้นตอน กระบวนการในการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน อาจจะมีน้อยในขณะที่พนักงานที่มีตำแหน่งต่ำกว่าจะมีความรับผิดชอบหรือปริมาณงานที่น้อยกว่า เนื่องจากงานที่รับผิดชอบเป็นประจำและไม่มีส่วนของงานบริหารทำให้มีเวลาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ควบคุมภายในที่มากกว่า

2.2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเกิดจากปัจจัยด้านการศึกษา ประสบการณ์ส่วนตัว ความชำนาญ ลักษณะงาน ทัศนคติ และสภาพแวดล้อมการทำงาน ซึ่งมีผลต่อแนวทางในการทำงานและประสิทธิภาพในการควบคุมภายในของ สถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกวลิน ธนทรัพย์พิพัฒน์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการควบคุม ภายในด้านการเงิน การบัญชี ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสบการณ์ทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชีในสถานศึกษาที่ ต่างกันจะมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชีแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงถึงความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานด้านการควบคุมภายในนั้น ประสิทธิภาพการทำงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งใดๆ ที่มีระยะเวลายาวนานจะทำให้ บุคลากรมีความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ สารเศวต (2559) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการดำเนินการ ควบคุมภายในของสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.3 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเกิดจากสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในรวมถึงงบประมาณที่จะพัฒนาสถานศึกษาแตกต่างกัน ตามขนาดของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงษ์ ไชยวงศ์ศต (2558) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและ ปัญหาการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบระดับสภาพการดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียน ตาม ขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ มะลีย์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการควบคุมภายในเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการ จัดทำบัญชีของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารฝ่าย บัญชีวิทยาลัย ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกันเนื่องจากขนาดของสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างกันจะสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของการบริหารจัดการด้านต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ แตกต่างกัน ทั้งนี้สถานศึกษาขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อมด้านทรัพยากร และปัจจัยสนับสนุนต่างๆ มากกว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก เช่น งบประมาณดำเนินงาน บุคลากรทางการศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ ระบบการควบคุม ภายใน และนโยบายทางการศึกษาที่ดีกว่า

3. แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

3.1 ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม

แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในด้านสภาพแวดล้อมของการ ควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและแผนควบคุมภายในที่ชัดเจน พร้อมจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ หลากหลายเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และกำหนดหน้าที่บุคลากรให้ชัดเจนลดความซ้ำซ้อนควร เผยแพร่นโยบายให้บุคลากรรับทราบและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความ ร่วมมือในการดำเนินงานพร้อมทั้งจัดให้มีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงกระบวนการควบคุมภายใน อย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมภู เกิดคง (2565) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา องค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง โดย

พบว่า มีความคิดเห็น ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีการกำหนดนโยบาย การบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน ทราบมี การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน และคณะกรรมการ ให้ ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดีมีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้ อย่าง ชัดเจน และสอดคล้องกับ วัชร คำอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุม ภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมโดยรวม อยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการ กำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงาน เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน กำหนดลักษณะงาน เฉพาะตำแหน่งของบุคลากรทุกตำแหน่งหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยฝ่ายบริหารของสถานศึกษามีการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการดำเนินงานสำหรับผู้บริหารและพนักงาน ทุกระดับบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจความหมาย วัตถุประสงค์ และความจำเป็นของการควบคุมภายใน สถานศึกษามีการแบ่งแบ่งแยกหน้าที่การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและชัดเจน และมีแผนการฝึกอบรม บุคลากรตามความเหมาะสมกับตำแหน่งงาน

3.2 ด้านประเมินความเสี่ยง

แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในด้านประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารควรส่งเสริมการประเมินความเสี่ยงอย่างมีส่วนร่วม โดยจัดประชุมวิเคราะห์ร่วมกับบุคลากรเพื่อให้ ได้ข้อมูลที่รอบด้านและแม่นยำ มีการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ พร้อมจัดตั้งทีมวิเคราะห์และใช้ เครื่องมือที่เหมาะสมในการพิจารณาความคุ้มค่าและแนวทางแก้ไข รวมถึงติดตามและปรับปรุงระบบ ควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดผลกระทบและรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศวรรณ ศาลาผาย และทิฆัมพร โคตรทัศน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการควบคุม ภายในของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า กระจายอำนาจตามลักษณะการดำเนินงานเพื่อให้การบริหารจัดการเกิดความคล่องตัว ด้านการประเมิน ความเสี่ยงโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่น หน่วยงานมีการชี้แจงและเผยแพร่ วัตถุประสงค์ของหน่วยงานให้บุคลากรทุกคนทราบและเข้าใจตรงกันหน่วยงานมีเอกสารที่ระบุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับ สุวลีย์ เดชะปรารถ (2558) ได้ศึกษา เรื่องการประเมินผลการดำเนินงานระบบควบคุมภายในของเทศบาลตำบลท่าศาลาอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการดำเนินงานของปัจจัยด้านการประเมินความเสี่ยง อยู่ในระดับดี โดยกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานอย่างชัดเจนและวัดผลได้ การมีส่วนร่วม ในการระบุและประเมินความเสี่ยง มีการวิเคราะห์สาเหตุของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และกำหนด วิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง พิจารณาความคุ้มค่าของต้นทุนที่จะเกิดขึ้น เผยแพร่และชี้แจง ให้บุคลากรทุกระดับทราบและเข้าใจด้านความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

3.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม

แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาในด้านกิจกรรมการควบคุม ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน พร้อมจัดทำคู่มือหรือระเบียบปฏิบัติที่ทุกคนเข้าใจและยึดถือร่วมกัน มีการตรวจสอบและบันทึกผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการทุจริตและประเมินประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน การดำเนินงานต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและกฎหมาย เพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมภู เกิดคง (2565) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในของ องค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง โดยพบว่า ด้านกิจกรรมการควบคุม อยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยมีการกำหนดแนวทางการ ปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติอนุญาต ไว้อย่างชัดเจน มี มาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน มี การกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความ รับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ หรือบุคคลไว้อย่างชัดเจน และ ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและ หาแนวทางการแก้ไข และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทศวรรณ ศาลาผาย และทิฆัมพร โคตรทัศน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการควบคุมภายใน ของ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานมี การเผยแพร่ให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง และ ด้านกิจกรรมการควบคุมนั้น โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้วยเช่นกัน

3.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา ในด้านสารสนเทศและการ ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ข้อมูลและสื่อสารอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างความโปร่งใสและ ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนส่งเสริมการใช้สารสนเทศในการตัดสินใจและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็น เพื่อส่งเสริมการมีส่วน ร่วมและพัฒนาระบบควบคุมภายในให้ทันสมัย โปร่งใส และสอดคล้องกับยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นวลลักษณ์ นาสมตริก (2563) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุม ภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการ จัดตั้งช่องทางการสื่อสารพิเศษ หรือช่องทางลับ เพื่อให้บุคลากรภายในหน่วยงานสามารถแจ้งข้อมูลหรือ เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตภายในหน่วยงานได้อย่างปลอดภัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ภา ดี (2565) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษากระบวนการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี กรณีสึกษา โรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีระบบสารสนเทศ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานและรายงานมีช่องทางการสื่อสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว ควรกำหนดหน้าที่และความ รับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และจะต้องนำผลประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการควบคุมภายใน โรงเรียน

3.5 ด้านการติดตามและประเมินผล

แนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษา ในด้านการติดตามและประเมินผล สถานศึกษาควรกำหนดมาตรการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริหารเป็นไปตามแผนและโปร่งใสเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามผล พร้อมตรวจสอบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่กำหนดควรจัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลเพื่อปรับปรุงระบบควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ วิมาน รุฬามแห (2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารการควบคุมภายในของโรงเรียนบ้านห้วยหินลับ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการติดตามประเมินผลให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงานติดตามประเมินผล และกำหนดให้มีการรายงานผลทุกเดือน ส่งเสริมให้การประเมินเป็นระบบครอบคลุม และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการควบคุมภายในของสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้มีการระดมสมองเพื่อหาแนวทางแก้ไข ควรจัดทำรายงานประเมินผลต่อสาธารณะประจำปี และจัดอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างความตระหนักและความมั่นใจในการควบคุมภายใน และสอดคล้องกับ วุฒรา คำอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะ สถานศึกษามีการตรวจสอบภายในโดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีการติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ให้มีการรายงานต่อผู้บริหารเมื่อพบการทุจริตหรือปัญหา รวมถึงการวิเคราะห์และแก้ไขจุดบกพร่องที่ตรวจพบ และมีการจัดทำรายงานเปรียบเทียบผลงานกับแผนงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการควบคุมภายใน โดยเฉพาะด้านสภาพแวดล้อมที่ยังขาดความชัดเจนในนโยบาย และการวางแผนควรกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้หลากหลายเพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่ดีจะช่วยให้สถานศึกษาบริหารจัดการอย่างมีขั้นตอน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสามารถรับมือกับความเสี่ยงได้ทันเวลาที่

1.2 สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดแนวทางการควบคุมภายในเป็นมาตรฐานสำหรับทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารมีทิศทางและเป็นระบบควรเผยแพร่นโยบายให้บุคลากรรับทราบและมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและเสริมสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานเมื่อมีการติดตามประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถนำแนวคิดการควบคุมภายในไปกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษารวมทั้งปรับปรุงระเบียบและแนวทางให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมาตรฐานของกระทรวงการคลัง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาอิทธิพลของจิตวิทยาองค์กร เช่น แรงจูงใจและบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการควบคุมภายใน และความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่นำไปใช้วิเคราะห์และพัฒนาการบริหารจัดการการควบคุมภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการการควบคุมภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ภาตี. (2565). การศึกษาระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี:

กรณีศึกษา โรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญา

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

กระทรวงการคลัง. (2563). มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ. กรมบัญชีกลาง.

กิตติศักดิ์ มะลีย์. (2557). ผลกระทบของการควบคุมภายในเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย. หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, คณะบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เกวลิน ธนทรัพย์พิพัฒน์. (2559). แนวทางการควบคุมภายในด้านการเงิน การบัญชี ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

ชมภู เกิดคง. (2565). การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง. หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ณัฐพงษ์ ไชยวงศ์คต. (2558). สภาพและปัญหา การดำเนินงานการควบคุมภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พัศวรรณ ศาลาผาย และ ทิฆัมพร โคตรทัศน์. (2558). การควบคุมภายในของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์. สาขาวิชาการบัญชี คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน สุรินทร์.

- ธนวรรณ สารเศวต. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินการควบคุมภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- นวลลักษณ์ นาสมตริก. (2563). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมภายในของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รสา ทรัพย์เจริญไพบูลย์ และ อมรรัตน์ สนั่นเสียง. (2560). การศึกษาการดำเนินงานการควบคุมภายในของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 3. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยราช
ภัฏกรุงเก่า, 4(1), 43-44.
- รุ่งนกร ชันทีท้าวและดร.นิตยา โพธิ์ศรีจันทร์. (2565). ผลกระทบของการควบคุมภายในด้านการเงินที่มีต่อ
ประสิทธิภาพการบริหาร สินทรัพย์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย. วารสารวิจัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(1), 123.
- วัชร คำอ้าย. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(3), 1-
15.
- วิมาน รถมามแห. (2558). การบริหารการควบคุมภายในของโรงเรียนบ้านห้วยหินลับ จังหวัดเพชรบูรณ์.
หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). ข้อมูลสารสนเทศของสถาบันการอาชีวศึกษาภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ 4. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4.
- สุวลีย์ เดชะปรাপต์. (2558). การประเมินผลการดำเนินงานระบบควบคุมภายในของเทศบาลตำบลท่าศาลา
อำเภอเมืองเชียงใหม่. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.